

RETLA-KABALA KOOLI ÕPPEKAVA

Retla-Kabala Kooli (edaspidi "Kool") õppekava on kehtestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 2, Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 1 "Põhikooli riikliku õppekava" § 24 lõike 4, Retla-Kabala Kooli põhimääruse § 7 lõike 5 ja direktori _____ 2024 välja antud käskkirjaga nr 1-4/ _____

I ÜLDOSA	4
1. Üldsätted	4
2. Kooli väärtused ja eripära	5
3. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid	5
4. Pätevused	6
4.1. Üldpädevused	6
4.1.1. Kultuuri- ja väärtuspädevus	6
4.1.2. Sotsiaalne ja kodanikupädevus	7
4.1.3. Enesemääratluspädevus	7
4.1.4. Õpipädevus	7
4.1.5. Suhtluspädevus	8
4.1.6. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiapädevus	9
4.1.7. Ettevõtlikkuspädevus	9
4.1.8. Digipädevus	9
4.2. Valdkonnapädevused	10
5. Õppekorraldus	10
5.1 Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite.	11
I kooliaste	12
II kooliaste	12
5.2. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	13
5.2.1. Läbivate teemade rakendamine õpikeskkonna korralduses	13
5.2.2. Läbivate teemade rakendamine aineõppe korralduses	14
5.2.3. Läbivate teemade rakendamine klassivälises õppetegevuses	14
5.3. Kohustuslike õppeainete lisatunnid, valikainete ja võõrkeelte valikud ja valimise põhimõtted	14
5.3.1. Võõrkeeled	14
5.3.2. Kohustuslike õppeainete lubatud lisatunnid	14
5.3.3. Valikainetunnid	15
6. Õppekeskkonna mitmekesistamist toetavad tegevused	15
7. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus	16
7.1. Hindamise eesmärk	16
7.2. Hindamise korraldus	16
7.3. Õpiprotsessi hindamine	16
7.4. Kokkuvõttev hindamine	17
7.5. Täiendav õppetöö, klassikursuse kordamine.	17
7.6. Käitumise hindamine	18
7.7. Hoolsuse hindamine	18
7.8. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus	18
7.9. Hinde ja hinnangu vaidlustamine	19
7.10. Hindamisest teavitamine	19

8. Õpilaste arengu toetamine ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted	19
8.1. Arenguestlus	19
8.2. Õpilaste tunnustamise kord	19
8.3 Hariduslike erivajaduste õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord	20
8.3.1 HEV õpilane ja temaga seotud meeskond ja nende ülesanded	20
8.3.2 Erivajadusega õpilase märkamine ja toetamine	21
8.3.3 Individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) täitmine	24
8.3.4 Individuaalse õppekava (IÕK) koostamine	24
8.3.5 Käitumisraskustega õpilane	25
8.3.6 Täiendav eesti keel muukeelsetele õpilastele	25
8.3.7 Kokkuvõtte tegemine toe tõhususest	25
8.3.8 Kooliväline nõustamismeeskond	26
9. Õpilaste ja vanemate teavituse ja nõustamise korraldus	26
10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	26
11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	27
II AINEVALDKONNAD	
LISAD	

I ÜLDOSA

1. Üldsätted

Kooli õppekava on koolis õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1, põhikooli riikliku õppekava § 24 lõigetest 1, 2 ja 3 ning kooli arengukavast.

Kooli kooliastmed on:

I kooliaste – 1.-3. klass

II kooliaste – 4.-6. klass

Kooli õppekava koosneb:

üldosast, milles on esitatud:

- kooli väärtused ja erinevate õppekohtade eripära,
- õppe- ja kasvatuseesmärgid,
- üldpädevused, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine,
- õppekorraldus - tunnijaotusplaan, valikainete ja võõrkeelte valik, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja põhjendused nendeks, õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatavad tegevused (õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline),
- õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus,
- õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord,
- õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus,
- õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted,
- kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

ainevaldkondade kavadest, milles on esitatud:

- ainevaldkondade pädevused kooliastmeti,
- tundide arv,
- lõiming aine, üldpädevuste ja õppekava läbivate teemade tasandil,
- õppekorralduse erisused,
- ainevaldkondlikud hindamise erisused,
- õppekeskkonna erisused,
- õppeainete õpitulemused,
- õppeainete õppesisu kirjeldused.

2. Kooli väärtused ja eripära

Kõik koolitöötajad tuginevad oma käitumises põhikooli riikliku õppekava § 2 lõigetes 1 ja 2 toodud põhihariduse alusväärtustele ning lähtuvad oma tegevustes lõikes 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest väärtustest: ausus, hoolivus, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, austus emakeele ja kultuuri vastu, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus.

Kooli eripära väljendub avatud õpikeskkonnaga kooliks olemises, kus edendatakse innovatsiooni ja uuenduslikke õppemeetodeid. Õppe kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige õpilasele.

Kool on kolmes erinevas õppehoones tegutsev turvaline ja lapsesõbralik maakool. Oisu alevikus asuvad kool ja lasteaed kahes eraldi hoones, 9 km kaugusel Kabala külas tegutsevad mõisahoones kool ja lasteaed koos.

Oisu õppehoone eripäraks on avara kaasaegse koolihoone, võimla ja spordirajatiste paiknemine loodussõbralikus keskkonnas. Koolihoone ühes tiivas on avar ja kaasaegne avalik raamatukogu ning internetipunkt. Kool asub asula keskel, mis soosib head koostööd kogukonna, asutuste ja ettevõtetega.

Kabala õppehoone eripära on mõis koos teiste säilinud mõisahoonetega, mis asuvad kaunis pargis. On olemas mitmekülgsed võimalused õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimiseks (mõisa ajaloo ja looduse tundma õppimine, spordi- ja terviseedendamise arendamine, õppekäikude korraldamine, keskkondliku käitumise kujundamine). Koostöös kohalike asutustega kasutab Kool spordihoone, rahvamaja ja raamatukogu teenuseid.

3. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool:

- aitab kaasa õpilase kasvamisele loovaks, mitmekülgseks isiksuseks, kes suudab toime tulla muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
- toetab õpilase kõlblist, füüsilist ja sotsiaalset arengut ning tervikliku maailmapildi kujunemist;
- loob õpilasele eakohase, turvalise, positiivse ja arendava õpikeskkonna, mis toetab tema õpitahet ja õpioskusi, mõtlemisvõimet, teadmiste arengut, loovust ja isikupära ning sotsiaalse ja kultuurilise eneseteadvuse kujunemist;
- toetab väärtushoiakute kujunemist ja loob eelduse eneseteadliku ja salliva isiksuse arenemisele. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ning

vastutab oma tegude tagajärgede eest;

- aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks;
- seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ning arengu eest. Õpilane omab ettekujutust ja teadmisi maailma rahvaste kultuuridest, suhtub nendesse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt;
- õpetab hoidma loodust, elama ja tegutsema keskkonda ning loodusressursse säästvalt;
- väärtustab kodu, kodukohta ja kodumaad;
- loob ilumeelt kujundava keskkonna, mõjutades õpilaste esteetilisi hoiakuid;
- väärtustab tervislikke eluviise, soodustades õpilase füüsilist arengut toetavaid tegevusi.

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

4. Pädevused

4.1. Üldpädevused

Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas tulemuslikult toimida.

Kooli õppekavas jagunevad pädevused üld-, valdkonna- ja ainepädevusteks.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.

Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate omavahelises koostöös ning kooli ja kodu ühistöös.

Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste kaudu.

Üldpädevused on:

4.1.1. Kultuuri- ja väärtuspädevus

Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada kultuurilist looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- käitub loodust hoidvalt;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada.

4.1.2. Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust, teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist;
- on viisakas, täidab lubadusi;
- teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida;
- oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena;
- peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.

4.1.3. Enesemääratluspädevus

Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist

erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- oskab end häälestada ülesandega toime tulemisele ning ülesannet täites oma tegevusi mõtestada;
- oskab koostada päevakava ja seda järgida; hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest.

4.1.4. Õpipädevus

Suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervise käitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi, oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega (paaris ja rühmas), oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- oskab kasutada lihtsamaid tarkvararakendusi ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- oskab kasutada digivahendeid ja interneti suhtlusvahendina ning vormistada tekste.

4.1.5. Suhtluspädevus

Suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada;
- oskab teha vahet faktil ja arvamusel.

4.1.6. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiapädevus

Suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- arvutab ning oskab eakohaseid ülesandeid lahendades kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada;

- oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.

4.1.7. Ettevõtlikkuspädevus

Suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, mis aitavad kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust.

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- oskab märgata ja hinnata ilu; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

4.1.8. Digipädevus

Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks ühiskonnas; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- Oskab kasutada digivahendeid suhtlusel, on teadlik digikeskkonna ohtudest, oskab otsida ja leida infot ja vormistada lihtsamaid töid.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- Oskab otsida ja leida infot ning seda adekvaatselt hinnata.
- Oskab suhelda ja teha koostööd digikeskkonnas, luua sisu ning seda vormistada.

4.2. Valdkonnapädevused

Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

Ainekavades esitatakse õpitulemused, mis toetavad kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist ning valdkonnapädevuste kujunemist.

Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende kohta õpilasele suulist tagasisidet õppeprotsessi jooksul.

5. Õppekorraldus

Õppe- ja kasvatustöö korraldamisel lähtub Kool kehtivatest seadustest, põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, õpilaste vajadustest, huvigruppide ootustest ning õppe- ja kasvatustöö eesmärkidest.

Õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid määratakse kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis. Korraldus on reglementeeritud Retla-Kabala Kooli kodukorras ja Retla-Kabala Kooli põhimääruses.

Kooli põhimõtteks on, et haridus on kättesaadav kõigile õpilastele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast või hariduslikust erivajadusest ja Kool lähtub oma tegevustes piirkonna eripärast, õpilaste ja lastevanemate vajadustest, huvidest ja ettepanekutest.

Õppeaasta pikkuse, õpilaste nädalakoormuse ja tunnijaotusplaani koostamisel võetakse aluseks „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõuded. Kooli õppetöö toimub ühes vahetuses, päevases õppevormis. Õppeaasta jaguneb: õppeaasta, trimester, õppenädal, õppepäev, õppetund.

Õppeaastas on kolm trimestrit:

I trimester 1. september-29. november

II trimester 2. detsember-14. märts

III trimester 17. märts-13. juuni

Õppeaastas on viis koolivaheaega:

I vaheaeg 21. oktoober 2024. a kuni 27 oktoober 2024. a;

II vaheaeg 23. detsember 2024. a kuni 5. jaanuar 2025. a;

III vaheaeg 24. veebruar 2025. a kuni 2. märts 2025. a;

IV vaheaeg 14. aprill 2025. a kuni 20. aprill 2025. a;

V vaheaeg 10. juuni 2025. a kuni 31. august 2025. a.

Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilase nädalakoormus õppetundides on määratud tunnijaotusplaanis lähtuvalt riiklikust õppekavast. Õpilaste maksimaalne nädalakoormus õppetundides on:

	1.klass	2.klass	3.klass	4.klass	5.klass	6.klass
nädalakoormus	20 tundi	23 tundi	25 tundi	25 tundi	28 tundi	30 tundi

5.1 Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite

Punasega märgitud tundidel, lubatud normi piires, üks lisatund.

Õppeained	PRÖK	I kl	II kl	IIIkl	PRÖK	IVkl	V kl	VIkl
KEEL JA KIRJANDUS	19				15			
Eesti keel	19	7	7	6	11	5	4	3
Kirjandus					4		2	2
VÕÕRKEELED	3				12			
A-võõrkeel	3		1	3	9	3	3	3
B-võõrkeel					3		1	3
MATEMAATIKA	10				13			
Matemaatika	10	3	4	5	13	5	5	5
LOODUSAINED	3				7			
Loodusõpetus	3	1	1	1	7	2	2	3
SOTSIAALAINED	2				6			
Ajalugu					3		1	2
Ühiskonnaõpetus					1			1
Inimeseõpetus	2		1	1	2		1	1
KUNSTIAINED	10,5				7			
Muusikaõpetus	6	2	2	2	4	2	1	1
Kunst	4,5	1,5	1	2	3	1	1	1
TEHNOLOOGIA	4,5				5			

Tööõpetus	4,5	1,5	2	1				
Tehnoloogiaõpetus/käsitöö ja kodundus					5	2	2	2
KEHALINE KASVATUS	8				8			
Kehaline kasvatus	8	3	3	2	8	3	3	2
Rütmika		1	1	1		1		
VALIKAINED								
Liiklusõpetus				1				
Informaatika						1	1	1
Ettevõtlikkusõpetus							1	
norm	60				73			
Max koormus	68	20	23	25	83	25	28	30
Vahe	8	1	4	3	10	4	5	1

I kooliaste

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilase kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Esimeses kooliastmes on põhirõhk sellel, et saavutada õpilase aktiivne osavõtt õppetööst. Väärtustatakse suhtlemis- ja koostööoskust ning iseseisvat otsustusvõimet. Õppeprotsessi käigus kujundatakse õpilasel esmased õpiharjumused ja -oskused, keskendutakse heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele. Õpetaja olulisim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine, õpiraskuste äratundmine ning vajadusel tugisüsteemide ja õpiabi pakkumine. I kooliastmes kasutatakse aineõpetuse põhimõtteid.

I kooliastme tunnijaotusplaanis on järgmised kohustuslike õppeainete lisatunnid ja koolipoolsete valikainete tunnid nädalas:

1. klass	rütmika	1
2. klass	eesti keel	1
	A-võõrkeel	1
	matemaatika	1
	rütmika	1
3. klass	liiklusõpetus	1
	rütmika	1
	matemaatika	1

II kooliaste

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Oluline on toetada õpilase õpihuvi ja õpimotivatsiooni, ära tunda ja arendada õpilase erivõimeid ja huvisid, pakkuda õpiraskustega õpilasele õpiabi ja tugisüsteeme. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mida seostatakse praktilise eluga ja mis võimaldavad õpilasel toime tulla nende arenguga, muutuvate suhete ja tegutsemistega uutes rollides. II kooliastmes kasutatakse aineõpetuse põhimõtteid.

II kooliastme tunnijaotusplaanis on järgmised kohustuslike õppeainete lisatunnid ja koolipoolsed valikainete tunnid nädalas:

4. klass	eesti keel	1
	matemaatika	1
	rütmika	1
	informaatika	1
5. klass	matemaatika	1
	tehnoloogiaõpetus/käsitöö ja kodundus	1
	informaatika	1
	ettevõtlikkusõpetus	1
	B-võõrkeel	1
6. klass	informaatika	1

5.2. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade, ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõisteid.

Läbivad teemad võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust ja toetavad õpilaste suutlikkust oma teadmisi erinevates eluvaldkondades rakendada.

5.2.1. Läbivate teemade rakendamine õpikeskkonna korralduses

Õpilastele on loodud turvaline, tervist kaitsev, keskkonnasõbralik ja õpilase arengut toetav mitmekesine füüsiline õpikeskkond; õppimist ja õpilaste aktiivsust, loovust ja ettevõtlikkust toetav ning üldinimlikke väärtusi austav vaimne õpikeskkond; koostööd, kodanikualgatus, suhtlemisuskust, ideede paljusust väärtustav sotsiaalne õpikeskkond.

5.2.2. Läbivate teemade rakendamine aineõppe korralduses

Kõiki õppeaineid läbivad teemad on: keskkond ja jätkusuutlik areng; elukestev õpe; tehnoloogia ja innovatsioon; teabekeskond; tervis ja ohutus; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus; kultuuriline identiteet; väärtused ja kõlblus. Läbivad teemad on lõimitud ainekavadesse, neid käsitletakse õppeteemade ja õppeülesannete kaudu, korraldatakse aineüleseid projekte, õuesõppepäevi ja õppekäike, õppetundides kasutatakse kaasaegseid IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia)-vahendeid, osaletakse ujumise algõppes, rakendatakse avastusõpet ja uurimuslikku õpet, koostatakse referaate ja uurimistöid jne.

5.2.3. Läbivate teemade rakendamine klassivälises õppetegevuses

Läbivaid teemasid toetavad koolis tegutsevad huviringid. Kool osaleb keskkonnaalastes ettevõtmistes ja projektides („Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“), toetab minifirmade ja lasteorganisatsioonide tegevust („Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“), osaleb veebipõhistes õpilasprojektides („Teabekeskond“), korraldab erinevaid tervise- ja spordiüritusi ning on Tervist Edendavate Koolide hulgas („Tervis ja ohutus“). Koolis toimuvad kontserdid ja näitused, mille osalejateks on nii õpilased kui ka kooli külalised („Kultuuriline identiteet“).

5.3. Kohustuslike õppeainete lisatunnid, valikainete ja võõrkeelte valikud ja valimise põhimõtted

5.3.1. Võõrkeeled

Kool on valinud arvestades võimalusi ja õpilaste ning nende vanemate soove A -võõrkeeleks inglise keele, mille õpetamist alustatakse I kooliastme 2. klassis ja B- võõrkeeleks vene keele ja saksa keele, mille õpetamist alustatakse II kooliastme 5. klassis.

Võttes aluseks põhikooli riikliku õppekava pädevused, läbivad teemad ja Kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning toetamaks läbivaid teemasid on tunnijaotusplaani lisatud järgmised kohustuslike õppeainete lisatunnid ja valikainetunnid:

5.3.2. Kohustuslike õppeainete lubatud lisatunnid

Toetamaks läbivat teemat „Kultuuriline identiteet” ja õpilaste keeleoskuse omandamist tasemel, mis võimaldab osaleda erinevates võõrkeelsetes projektides, on lisatud kohustuslike õppeainete lisatunnid A-võõrkeeles ja B-võõrkeeles. Lisatundide olemasolu võimaldab õppekava raames tegeleda võõrkeelte õppimisega süvendatult, tagades selle, et II kooliastme lõpuks oleks õpilase keeleoskus tasemel, mis võimaldaks tal paremini toime tulla tulevastes õpingutes või tööelus ka teiskeelses keskkonnas.

Kohustuslike õppeainete lisatunnid on veel matemaatikas, eesti keeles, tehnoloogiaõpetuses/käsitöös ja kodunduses. Lisatunnid on jagatud erinevate õppeainete vahel, et anda võimalikult mitmekesisest ja süvendatud õpet erinevates ainevaldkondades. Lisatundide valikud on läbi arutatud kooli hoolekogu koosolekul ja saanud lastevanemate poolt heakskiidu.

5.3.3. Valikainetunnid

Toetamaks läbivat teemat „Teabekeskond”, kujundamaks õpilastes oskust kasutada arvutit ja internetti ja valmistamaks õpilasi ette oma tööde vormistamiseks on 4., 5., 6. klassi tunnijaotusplaani lisatud **informaatika** valikaine. Informaatika valikkursusel osalevad kõik antud klasside õpilased.

Informaatika valikaine tundides käsitletakse peamisi töövõtteid arvutil igapäevases õppetöös eelkõige infot otsides, töödeldes ja analüüsisides ning tekstidokumente ja esitlusi koostades, antakse ülevaade info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamisel tekkida võivatest ohtudest oma tervisele, turvalisusele ja isikuandmete kaitsele ning intellektuaalomandi kaitse headest tavadest.

Arendamaks õpilaste füüsilist aktiivsust ning rütmitunnet, on valikainetundidena kehalise kasvatus ainevaldkonda lisatud 1.-4. klassis **rütmika**. Arendamaks liikluskultuuri ja õpetamaks liiklusohutust on 3. klassi valikainetunniks lisatud **liiklusõpetus**. Toetamaks läbivat teemat „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” ja õpilaste kujunemist ettevõtlikeks isiksusteks on Oisu õppehoone 5. klassi tunnijaotusplaani lisatud valikaine **ettevõtlikkusõpetus**.

Nimetatud valikkursustel osalevad kõik antud klasside õpilased.

6. Õppekeskkonna mitmekesistamist toetavad tegevused

Õpilase arengu toetamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks korraldatakse koolis ainealaseid üritusi, ainenädalaid, õppekäike ja viiakse läbi projekte. Õppekäigud, üritused ja projektid arendavad õpilases oskust töötada iseseisvalt ja meeskonnas, oskust eesmärgi seada ja tulemusi analüüsida, oskust loovalt mõelda ja omandatud teadmisi uutes olukordades kasutada.

Lisaks tavapärasele õppetööle toimuvad projektipäevad (õuesõpe, avastusõpe, uurimuslik õpe, ekskursioonid, õppekäigud, kohtutakse huvitavate inimestega jne). Õppekeskkonna mitmekesistamiseks on eesmärgiks 3D modelleerimise sisseviimine ainekavadesse.

Õppetööd toetavad ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse enne õppeaasta või II poolaasta algust. Koolisiseseid ainealaseid projekte viivad läbi õpetajad. Aineülesed projektipäevad toimuvad üldjuhul üks kord trimestris (õuesõpe, ekskursioonid, õppekäigud jne).

Referaatide paremaks ettevalmistamiseks ja vormistamiseks õppimiseks koostatakse koostöös informaatikaõpetajatega referaadid-uurimustööd õppeaastal järgmistes ainetes:

4. klass-loodusõpetus
5. klass-inimeseõpetus
6. klass-inglise keel

7. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus

7.1. Hindamise eesmärk

Hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut, anda tagasisidet õpilase arengu kohta; innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima; suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja toetada teda edasise haridustee valikul; suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel; anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks.

7.2. Hindamise korraldus

Õpitulemuste hindamine jaguneb: kujundav hindamine ehk tagasiside ja kokkuvõttev hindamine. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppetöö käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis:

5 väga hea, 4 hea, 3 rahuldav, 2 puudulik, 1 nõrk. Hinded 1 ja 2 on mitterahuldavad hinded.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega «nõrk».

Kirjalike tööde hindamine:

90-100% punktide arvust -hinne 5

75- 89% punktide arvust -hinne 4

50- 74% punktide arvust -hinne 3

20- 49% punktide arvust -hinne 2

0- 19% punktide arvust -hinne 1

7.3. Õpiprotsessi hindamine

Õpiprotsessi hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära, õpilase vanust, võimeid. Hindamisel arvestatakse ka õpilase individuaalset arengut. Õpiprotsessi hindamise objektid ja vahendid valib õpetaja.

Nõutavad õpitulemused, nende omandatuse kontrollimise aja, vormi ning hindamise põhimõtted teeb õpetaja õpilastele teatavaks trimestri algul. Õppeprotsessi hinded kannab õpetaja e-kooli klassipäevikusse. Kui õpilane on puudunud ja esitab nõutava töö hiljem, märgitakse hinne puudumismärgi järele kaldkriipsuga „-/4“. Mitterahuldava hinde puhul täidab õpilane ülesande uuesti, parandatud hinne kuvatakse e-koolis tärniga. Õpilasele, kes mingil põhjusel tööd ei esita, pannakse klassipäevikusse „0“. Õpilane täidab vajaliku hinnatava ülesande õpetajaga kokkulepitud ajal. Kui õpilane ei ole kokkulepitud ajaks oma tööd järele teinud, võrdub klassipäevikus „0” hindega „1“.

7.4. Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks.

Õpilastele pannakse trimestri- ja aastahindeid. Hinnatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis. Kui õpilane on pikemat aega koolist puudunud ja ei ole nõutavaid ülesandeid täitnud, siis trimestrihinnet erandjuhul välja ei panda. Õpilasele antakse võimalus neid ülesandeid täita õppeperioodi lõpuni.

Õpilastele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, soovitatakse osaleda järgmisel

trimestril selle õppeaine konsultatsioonides. Õpilasele koostatakse vajadusel individuaalne õppekava. Vajadusel rakendatakse õpiabi.

Kokkuvõtvad hinded kantakse e-kooli klassipäevikutesse, tunnistustele ja aastahinded ka õpilasraamatusse. Aastahinded pannakse välja õppeperioodi lõpus. Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

7.5. Täiendav õppetöö, klassikursuse kordamine

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk». Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk».

Täiendavale õppetööle jäetud õpilase üleviimine järgmisse klassi otsustatakse 30. augustiks. Täiendava õppetöö pikkus on 5-10 õppepäeva, mitte üle 5 tunni päevas.

7.6. Käitumise hindamine

Käitumise hindamise aluseks on Kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine.

Käitumishindega "**hea**" hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.

Käitumishindega "**rahuldav**" hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu

ta vajab pedagoogide ja vanemate tähelepanu ning suunamist.

Käitumishindega "**mitterahuldav**" hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata "mitterahuldavaks" põhjuseta puudumise, üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

7.7. Hoolsuse hindamine

Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

Hoolsushindega "**väga hea**" hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

Hoolsushindega "**hea**" hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt.

Hoolsushinde "**rahuldav**" saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.

Hoolsushindega "**mitterahuldav**" hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused õpiülesanded ning muud ülesanded koolis.

7.8. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega. Õpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse igal trimestril. Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse e-kooli klassipäevikusse ja klassitunnistusele, käitumishinne ka õpilasraamatusse.

Käitumise aastahindeks pannakse "mitterahuldav" kooli õppenõukogu otsuse alusel. Klassijuhataja esitab õppenõukogule selle kohta põhjenduse.

7.9. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 30 päeva jooksul töö toimumise päevast, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjenduse ja kirjaliku töö puhul koos vaidlusaluse tööga. Kooli direktor teeb otsuse seitsme päeva jooksul ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

7.10. Hindamisest teavitamine

Õpilane saab oma hinnete kohta teavet vastavalt klassi- või aineõpetajalt ning e-koolist. Vanemale tehakse hinded teatavaks e-koolis, trimestri kokkuvõtvad hinded klassitunnistusel. Vanema soovil saavad õpilased kord trimestri jooksul hinnetelehe. Trimestri viimasel päeval saavad kõik õpilased tunnistuse. Tunnistusel hinnatakse ka õpilase hoolsust ja käitumist. Hinnetelehed ja tunnistused tuleb klassijuhatajale tagastada vanema või hooldaja poolt allkirjastatult. Vajadusel teavitab klassijuhataja vanemaid sagedamini ja informeerib probleemidest direktsiooni.

8. Õpilaste arengu toetamine ja hariduslike erivajadustega

õpilaste õppekorralduse põhimõtted

Retla-Kabala Kooli (edaspidi Kool) õppe- ja kasvatustöö eesmärgiks on luua igale õpilasele võimalus omandada oma võimetele vastav hea haridus kodulähedases koolis. Tulenevalt õpilase individuaalsetest vajadustest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös. Koostööd toe vajaduse hindamiseks ja tugiteenuste korraldamiseks koordineerib Koolis direktori poolt määratud haridusliku erivajadustega õpilase õppe koordineerija (edaspidi HEVKO).

8.1. Arenguestlus

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguestlus. Arenguestluse eesmärgiks Koolis on õpilase igakülgse arengu toetamine ja jälgimine, Kooli ja kodu vahelise koostöö tugevdamine ning vastastikuse usalduse suurendamine. Arenguestluste protsessi koordineerib direktor ja läbiviimise eest vastutab klassijuhataja. Koolil on direktori kinnitatud arenguestluse läbiviimise kord. Kooli arenguestluste läbiviimise tingimused ja kord tugineb Põhikooli ja gümnaasiumiseadusel.

8.2. Õpilaste tunnustamise kord

Õpilaste arengu toetamiseks on kool välja töötanud täiendavad motiveerimis- ja tunnustamismeetmed, mis on ära toodud tunnustamise korras. Õpilast tunnustatakse:

- kiituskirjaga «**Väga hea õppimise eest**». Kiituskirjaga võidakse tunnustada kõikide klasside õpilasi. Kooli õppenõukogu otsusel tunnustatakse kiituskirjaga «Väga hea õppimise eest» õpilast, kui tema muusika- ja kunstiõpetuse ning kehalise kasvatuses aastahinne on vähemalt «4» ja teiste õppeainete aastahinded «5», käitumine hea. Ettepaneku õpilase tunnustamiseks teeb klassijuhataja. Kiituskirjaga «Väga hea õppimise eest» võib tunnustada ka õpilast, kelle hindamisel kehalises kasvatuses on meditsiinilistel näidustustel kasutatud hinnangut “arvestatud”.
- kutsega direktori vastuvõtule. Direktori vastuvõtt toimub kevadel, õppeperioodi lõpus. Vastuvõtule kutsutakse kõik vähemalt heade aastahinnetega ja käitumisega õpilased ning õpilased, kes on individuaalselt kooli esindanud vähemalt maakondlikel olümpiaadidel või muudel üritustel.
- kooli meenega, tänukirjaga, diplomiga erinevatel kooliüritustel ja -võistlustel hea osalemise eest.
- klassijuhataja või aineõpetaja kirjaliku kiitusega õpilaspäevikus või e-koolis.
- suulise kiitusega klassijuhataja, aineõpetaja või kooli töötaja poolt.

8.3 Hariduslike erivajaduste õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord

8.3.1 HEV õpilane ja temaga seotud meeskond ja nende ülesanded

Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) õpilane on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes. HEV õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib HEV õpilane tavaklassis või vajadusel eriklassis.

HEV õpilasega seotud meeskonda kuuluvad HEVKO, klassiõpetaja, vanem ja lapse eripärast tulenevad spetsialistid.

- a. **HEVKO** määratakse direktori poolt. Ta hindab koostöös tugispetsialistide, vanemate ning õpetajatega õpilase haridusliku toe vajadust, arvestades õpilase toimetulekut õpikeskkonnas (sh tervisliku seisundi ja kasvukeskkonna mõjusid ning tuginedes läbiviidud hindamise tulemustele); teeb ettepanekuid direktorile, vanemale ja õpetajale edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks; korraldab tuge vajavate õpilaste õppe läbiviimist ja koostööd erinevate valdkondade spetsialistide vahel; kutsub kokku, teavitab ja nõustab õpilast ümbritsevat võrgustikku õpilase toetamiseks, vajadusel laiendab võrgustikku kaasates spetsialiste väljastpoolt kooli; hindab meetmete rakendamise ajal koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekuid vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise jätkamine (samal või tõhustatud viisil) või lõpetamine; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamiseks eriarsti, erispetsialisti või nõustamismeeskonna poole pöördumise soovitamise; juhendab ja jälgib konfidentsiaalse info kasutamist ja hoidmist haridusasutuses; vajaduse ilmnedes loob võrgustiku õpilast ümbritsevate ametkondade vahel ja osaleb koolivälises võrgustikutöös.
- b. **Klassiõpetaja** viib läbi pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, täidab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaarti (edaspidi IAJK) ja vastutab õpilastega seotud delikaatsete andmete kaitse eest; planeerib nädalasse vähemalt ühe aja konsultatsiooniks; teeb lapse kohta iseloomustuse selle vajaduse tekkimisel; osaleb oma klassi õpilasega seotud ümarlinal; on vahelülilik kooli ja kodu vahel.
- c. **Sotsiaalpedagoog** hindab õpilase sotsiaalseid oskusi ning analüüsib tema eakohast tegutsemisvõimet takistavaid tegureid, kujundab ja toetab õpilase suhtlemisoskust ja sotsiaalset pädevust; kaardistab koolis esilekerkivaid õpilaste sotsiaalseid ja koolikohustuse täitmist takistavaid probleeme, koordineerib nende ennetus- ja lahendustegevusi; vajaduse ilmnedes osaleb koostöös õpilase perega koolivälises võrgustikutöös.
- d. **Logopeed** hindab õpilase kommunikatsioonivõimet, selgitab välja kommunikatsioonihäiretega õpilased, toetab nende suulise ja kirjaliku kõne arengut ning soovitab neile sobivat suhtluskeskkonda; toetab õpetajaid õpilaste kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel;
- e. **Eripedagoog** teeb kindlaks õpilase arengu- ja õpioskuste taseme ja selgitab välja tema arengut mõjutavad tegurid ning õpivajadused; juhendab ja nõustab õpetajaid õpilase

õppe planeerimisel ja läbiviimisel; valmistab ette ja viib läbi õpiabirühma- või individuaaltunde.

- f. **Koolipsühholoog** hindab õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavaid tegureid (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused); nõustab õpilast isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; toetab õpilast kriisisituatsioonist väljatulekuks ning ühtlasi nõustab vanemat ja kooli personali toe korraldamisel.

Kui kooli meeskonnas puudub õpilasele vajalik tugispetsialist (eripedagoog, logopeed, psühholoog või sotsiaalpedagoog), loob teenuse rakendamiseks võimalused kooli pidaja ning teenuse rakendamist korraldab direktor.

8.3.2 Erivajadusega õpilase märkamine ja toetamine

HEV õpilase toetamine toimub Koolis neljal tasandil. Esmaseks HEV märkajaks on lasteaiaõpetaja, klassiõpetaja või aineõpetaja. HEVi väljaselgitamisel tutvutakse õpilase eelneva õpilooga, sh koolivalmiduskaardiga, kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise vaatlust, väljastpoolt kooli spetsialistide kaasamist, õpilase saatmist meditsiinilisele uuringule, nõustamismeeskonna konsultatsioonile. Koolis korraldab HEV õpilaste õppe ja arengu toetamiseks loodud koolisest meeskonnatööd ning koordineerib koolivälises võrgustikutöös osalemist HEVKO.

Esimene tasand õpilase toetamisel on õpilase erivajaduse märkamine ja toe pakkumine aine tasandil. Eeldatavate õpitulemuste saavutamise ajutise mahajäämuse korral tagab Kool esmalt õppetöö diferentseerimise klassitöösiseselt või täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde aineõpetajate konsultatsioonide või pikapäevarühma töös osalemise näol. Õpetaja nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises. Kui õpilane ei suuda vaatamata tunnivälisele abile täita õppekava nõudeid, teeb erivajadust märganud õpetaja HEVKOle ettepaneku õpilase individuaalse jälgimise kaardi avamiseks.

Teiseks tasandiks on üldise toe pakkumine. Üldist tuge vajavad õpilased, kellel on raskused koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel. Üldist tuge saavatele HEV õpilastele on avatud IAJK. Üldise toe rakendamisel viiakse sisse üks või mitu õpilasele vajalikku abinõud järgnevast loetelust:

- tehakse individuaalne õppekava (edaspidi IÕK);

- tagatakse tugispetsialistide teenuste kättesaadavus;
- tagatakse vajadusel õpiabitunnid, sh logopeedilised tunnid - õpiabitunni eesmärk on toetada õpilase arengut õpioskuste ja harjumuste kujundamise läbi ja aidata õpilasel üle saada ajutistest ainealastest õpiraskustest. Õpilane võetakse vastu õpiabi rühma IAJK alusel, vanema nõusolekul ja direktori otsusel. Ettepaneku õpilase õpiabirühma määramiseks ja vajalike õpiabitundide arvu kohta teeb HEVKO. Õpiabirühmas osalevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava õpiabirühma tundideks. Lapse arengu jälgimiseks täidab õpiabiõpetaja õpiabi päevikut;
- tehakse käitumise tugikava,
- antakse eduelamust võimaldavat tagasisidet õpitegevusele, tunnustatakse pingutust ja positiivset suhtumist;
- vähendatakse õppemahtu - õppemahu vähendamine tuleneb õpetaja otsusest vajaduse ilmnemisel. Vähendada saab õpetaja ilma koolivälise nõustamismeeskonna soovituseta õpilasele antavate ülesannete suurus, tehete hulka, lugemisteksti pikkust/mahtu, kodutööde hulka, kirjalike ülesannete suurus, kohustusliku kirjanduse hulka;
- vähendatakse nädalakoormust;
- kohandatakse õpikeskkonda;
- kohandatakse õpetamise metoodikat;
- võimaldatakse vastamine rahulikus keskkonnas;
- jõukohastatakse õppevara ja töökorraldusi;
- rakendatakse võimalusel abiõpetaja või õpetaja abi;
- tehakse erisusi hindamisel (v.a õpitulemuste vähendamine);
- suunatakse õpilast abimaterjale kasutama;
- võimaldatakse liikumis- või puhkepause õpilasele töö- ja tähelepanuvõime langedes või väsimuse märkide ilmnemisel;
- võimaldatakse ülesande sooritamiseks lisaega;
- õpilane kantakse EHIS-sse hariduslike erivajadustega õpilaste hulka;
- vajadusel soovitatakse vanemal pöörduda edasisteks uuringuteks lapse erivajadusest tuleneva(te) erispetsialisti poole.

Andekuse kui erivajaduse puhul tagatakse täiendav juhendamine kas aineõpetaja või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu. Andekale õpilasele antakse ainetunnis lisatööd, soovitatakse osalemist aine- või huviringis, teaduskoolis, suunatakse võistlustele, aineolümpiaadidele, konkurssidele. Vajadusel kohaldatakse õpiabi.

Kui koolis rakendatud üldine tugi ei ole piisav õpilase toetamiseks vajalikul määral ega anna õpilase arengu seisukohalt soovitud tulemusi, siis tehakse vanemale ettepanek koolivälise nõustamismeeskonna vastuvõtule suunamiseks ja tõhustatud või eritoe taotlemiseks.

Kolmas tasand on tõhustatud toe pakkumine. Tõhustatud toe rakendamise soovitus koos täpsemate juhistega annab kooliväline nõustamismeeskond. Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes püsiva õpiraskuse, terviseprobleemi või puude tõttu vajab õpet eriklassis (kuni 12 õpilast) ja pidevat tugispetsialistide teenust ning vähemalt ühte järgnevatest: IÕK, osaaajaga õpe individuaalselt või rühmas või pidev individuaalne tugi klassis toimuva õppetöö ajal. Tõhustatud toega kehtivad kõik varasemas etappides pakutavad abimeetmed. Lisaks neile on võimalik koolivälise nõustamismeeskonna soovitus olemasolul tagada lapsele üks või mitu alljärgnevast:

- õpitulemuste vähendamine või asendamine;
- kohustuslikust õppeainest vabastamine;
- lihtsustatud õppekava rakendamine;
- mittestatsionaarne õpe;
- koduõpe tervislikel põhjustel.

Neljas tasand on eritoe pakkumine. Eritoe rakendamise soovitus koos täpsemate juhistega annab kooliväline nõustamismeeskond. Erituge rakendatakse õpilasele, kes raske ja püsiva psüühikahäire, intellekti-, meele- või liitpuude tõttu vajab puudespetsiifilist õppekorraldust ning pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- ja/või tervishoiuteenustega ning vähemalt ühte järgnevatest: osaaajaga õpe individuaalselt või rühmas, pidev individuaalne tugi klassis või õpe eriklassis (kuni 6 õpilast). Eritoega kehtivad kõik varasemates etappides pakutavad abimeetmed. Lisaks neile on võimalik koolivälise nõustamismeeskonna soovitus olemasolul tagada lapsele üks või mitu alljärgnevast:

- õpitulemuste vähendamine või asendamine;
- kohustuslikust õppeainest vabastamine;
- lihtsustatud õppekava rakendamine;
- mittestatsionaarne õpe;
- koduõpe tervislikel põhjustel.

8.3.3 Individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) täitmine

IAJK (lisa 1) on dokument, kuhu kantakse haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud

pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate ja tugispetsialistide täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, testimiste ja uuringute tulemused, nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud ja rakendatavad meetmed ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta. IAJK avatakse siis, kui on märgatud lapse toetamise vajadust. Dokument avatakse HEVKO ettepanekul ja direktori otsusel. Vaatluskaardi täitmisel osalevad klassijuhataja, aineõpetajad, sotsiaalpedagoog. Vajadusel kaasatakse ka teisi spetsialiste. Vaatluse tulemustest teavitatakse vanemaid. Arengudünaamikast ülevaate saamiseks täiendatakse IAJK-d vähemalt kord poolaastas (hiljemalt 20.detsember ja 20.mai). IAJK:

- kajastab lapse tugevusi ja arendamist vajavaid külgi (sh vajadusel logopeedilist hinnangut);
- on koostatud hinnangute vabalt;
- sisaldab aineõpetajate kirjeldusi teadmiste ja oskuste vastavusest õpitulemustele;
- sisaldab lapse õppetöö individualiseerimise ja diferentseerimise võtteid;
- võimaldab anda lapsest ülevaate ilma eraldi iseloomustuse koostamiseta;
- on alus edasiseks tööks (nt kui on vaja uusi uuringuid).

8.3.4 Individuaalse õppekava (IÕK) koostamine

Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppe kestuses, õppekoormuses, õppesisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas, suhtluskeeles ja tugipersonalis. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada IÕK (lisa 2). IÕK koostamise võib alata aineõpetaja, klassijuhataja või vanem, koostamist koordineerib HEVKO. IÕK tegemise protsessi kaasatakse õpilane ja vanem ning vajadusel õpetajaid ja tugispetsialiste. Dokumendi koostamise aluseks on pedagoogilis-psühholoogilised uuringud. IÕK vormistamine osutub vajalikuks, kui

- lapse õpivõimekuse või käitumise erinevus õpperühmast on nii suur, et õpetamine vajab individuaalset tegevust;
- õpetamisel osutub vajalikuks täiendavate ressursside rakendamine;
- on tekkinud vajadus riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamiseks või asendamiseks või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamiseks.

Otsus vormistatakse direktori käskkirjaga HEVKO ettepanekul. Otsuses peab kajastuma eelnevatest uuringutest tulenev pedagoogiline teave, fikseeritakse ka õpetuse eesmärgid ja õppetöö üldine sisu (kuidas õpetust korraldatakse).

8.3.5 Käitumisraskustega õpilane

Kui klassis on õpilane, kellel on käitumisraskused, mis põhjustavad olulisi raskusi töötamiseks koos oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis, siis tuleb rakendada vastavaid meetmeid. Koolis järgitakse käitumisraskustega õpilaste juhendamisel ja mõjutamisel järgnevat tegevuste hierarhiat:

- distsipliiniprobleemide lahendamise võtete kasutamine õppetunnis;
- vestlused õpilasega (individuaalselt või kaasatud isikutega);
- vanema informeerimine olukorrast;
- ümarlaud asjaosalistega;
- õppenõukogu otsusel õpilase ajutine koolist kõrvaldamine (vanema nõusolekul);
- valla lastekaitsespetsialistile teatamine.

Kui klassi või rühma tasandil seni rakendatud sekkumised käitumise kujundamiseks (nt õppijatega sõlmitud kokkulepped) ei ole olnud piisavad lapse sotsiaalse toimetuleku tagamiseks, koostatakse õpilasele käitumise tugikava sotsiaalpedagoogi või klassijuhataja eestvedamisel (Lisa 3). Kava on eesmärgistatud plaan, mis on vajalik käitumisraskustega lapse toetamiseks igapäevases õpikeskkonnas.

Käitumise tugikava koostatakse sotsiaalsete, emotsionaalsete ja käitumisraskustega õppijatele, keda iseloomustavad raskused sotsioemotsionaalsete pädevuste, sh aktsepteeritava käitumise omandamisel või rakendamisel. Koostamise meeskonda võivad kuuluda klassijuhataja, HEVKO, sotsiaalpedagoog, õpilane, vanem(ad) ja aineõpetaja(d). Tugikava koostamine algab probleemi märkamisest, jälgimisest, kirjeldamisest ning otsuse tegemisest, et käitumise tugikava rakendamine on vajalik. Seejärel sõnastatakse esialgne põhiprobleem ning kogutakse andmeid lapse probleemse käitumise ja seda mõjutavate tegurite kohta. Lähtuvalt tugikava eesmärgist ja lapse toimetulekut mõjutavatest teguritest sõnastatakse tegevussuunad ning konkreetsed tegevused. Määratletud peavad olema ka tegevuste elluviijad ja tegevuste läbiviimise aeg.

8.3.6 Täiendav eesti keel muukeelsetele õpilastele

Tugimeede on mõeldud muukeelsetele õpilastele omandamiseks eesti keele oskust. Õppemaht ja periood määratakse lähtuvalt vanusest ja keeleoskusest ning kinnitatakse direktori poolt.

8.3.7 Kokkuvõtte tegemine toe tõhususest

Kord poolaastas toimub HEVKO ettepanekul nõupidamine, millest võtavad osa HEV õpilastega tegelevad õpetajad, spetsialistid ja kooli juhtkonna esindaja. Nõupidamisel annavad

õpetajad ja tugispetsialistid ülevaate lapse arengust, otsustavad kasutuses olevate meetmete tõhususe üle, teevad ettepanekuid uute meetmete rakendamise kohta, meetme rakendamise lõpetamise kohta ning õpilase suunamiseks eriarstile. Vajadusel korraldab klassijuhataja vanemaga kokkusaamise või kutsutakse kokku ümarlaud.

8.3.8 Kooliväline nõustamismeeskond

Kui õppenõustamise käigus selgub, et lapsele sobiva haridustee korraldamiseks on vaja ametlikku otsust ehk haldusakti, teeb sellise otsuse vanema taotluse alusel kooliväline nõustamismeeskond, mis koosneb kolmest Rajaleidja tugispetsialistist. Otsus on vanemale soovituslik, kuid kui vanem avaldab soovi otsust rakendada, siis koolile ja koolipidajale kohustuslik.

Nõustamismeeskond annab lapse arengu toetamiseks soovitusi:

- Tõhustatud või eritoe rakendamiseks, sh õppe korralduseks, õpilase erivajadusi arvestava õpikeskkonna kujundamiseks ja tugispetsialistide teenuse rakendamiseks.
- Riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemuste vähendamiseks ja asendamiseks.
- Kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamiseks.
- Lihtsustatud, toimetuleku ja hooldusõppe rakendamiseks.
- Terviseseisundist tuleneva koduõppe rakendamiseks.
- Lapse koolivalmiduse kohta ja koolikohustuse täitmise edasilükkamiseks (soovitus saab taotleda aastaringselt).
- Koolikohustuslikus eas olevale õpilasele mittestatsionaarse õppe rakendamiseks.

Kui koolivälise nõustamismeeskonna soovitus on vajalik, siis taotluse nõustamismeeskonnale saavad esitada lapse vanemad, volitatud isikud või täisealised õpilased.

9. Õpilaste ja vanemate teavituse ja nõustamise korraldus

9.1. Kool teavitab õpilasi ning vanemaid õppe ja kasvatus korraldusest koolis vahetu suhtlemise teel, e-kooli ja kooli kodulehekülje kaudu.

9.2. Vanemad on kohustatud kooli teavitama oma kontaktandmetest ja nende muutumisest.

9.3. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele, algklassides õpilase vanematele teatavaks õppesemestri või õppeaasta algul.

9.4. Kool korraldab õpilase ja vanemate nõustamise õpilase arengu toetamiseks ja õppima õppimiseks, näiteks arenguestluse, tugispetsialistide teenuse, koolituste jms kaudu.

10. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetaja planeerib oma tööd lähtudes põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli õppekavast. Õpetaja koostab vastavat ainekava jälgides oma töökava. Õppetöö tunnis toimub töökava alusel. Töökava koostamine ja arendamine kuulub õpetaja pädevusse. Töökava koostamisel arvestab õpetaja kooli ja klassi omapära. Õpetaja planeerib töö õppeaasta ja trimestrite kaupa, tehes koostööd teiste ainevaldkondade õpetajatega, et tagada ainetevaheline lõiming ja pädevused.

Õpetaja teeb koostööd teiste õpetajatega nii õppehoonesiseselt kui ka erinevate õppehoonete vahel. Koostöö õpetajate vahel toimub ka erinevate kooliastmete vahel.

11. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

11.1. Õppekava demokraatliku arendamise ning täiendamise ja muutmise eest vastutab direktor.

11.2. Kooli õppekava koostatakse ning seda uuendatakse ja muudetakse lähtudes põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi ning kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning eesmärgi saavutamiseks vajalikke ressursse.

11.3. Õppekava muutmisel ja täiendamisel võetakse arvesse õppeasutuse pidaja ja riikliku järelevalve läbiviija märkused ja ettepanekud.

11.4. Õppekava uuendamiseks ja täiendamiseks koostatakse igal aastal kooli õppekava arenduse tegevuskava, kus näidatakse ära konkreetsed tegevused ja töövormid ning nende eest vastutajad. Õppekava arenduse tegevuskava on kooli üldtööplaani osa.

11.5. Õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Muudatused õppekavas viiakse sisse iga õppeaasta alguseks.